

Ojczysty - dodaj do ulubionych / Ciekawostki językowe

Czy NARZECZONY zawsze NARZEKA?

O J C Z Y S T Y – D O D A J
D O U L U B I O N Y C H

Co ma wspólnego NARZECZONY z NARZEKANIEM? Wbrew pozorom całkiem sporo! I jeden, i drugi wyraz pochodzą bowiem od prasłowiańskiego czasownika *na-rekti – późniejsze, choć dziś już nieużywane NARZEC – który miał kilka znaczeń: 1. 'nazwać, określić, ustalić', 2. 'przyrzec', 3. 'obwinić, uczynić zarzut'. Od dwóch pierwszych znaczeń wywodzi się wyraz NARZECZONY – historycznie imiesłów, który dopiero od XVII w. występuje w funkcji rzeczownika i jest używany w dzisiejszym znaczeniu 'mężczyzna zaręczony'. Wcześniej wyraz NARZECZONY funkcjonował tak jak przymiotnik i oznaczał 'umówiony, ustalony, obiecany, wymieniony' („Proszę do siebie bliżej Mospanie narzeczony zięciu!” – czyli 'przyobiecany przyszły zięciu'). Od czasownika NARZEC w znaczeniu 'obwinić, uczynić zarzut' wywodzi się obecne znaczenie słowa NARZEKAĆ. Samo NARZEKAĆ niegdyś w dialektach oznaczało także 'wydawać głos (o kurze)' i 'obiecywać'.